

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВИБІР ВИЩОЇ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

УДК 316.37-053.81 (043.2)

Андрєєва І.О.

Національний авіаційний університет, Київ

СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ ЕСКАПІЗМУ МОЛОДІ

В психології ескапізм трактується як «захисна стратегія поведінки особистості, що проявляється у спробах індивіда адаптуватися до постійного розвитку соціального середовища» (Б.Медведев). Відбувається це шляхом втечі від дійсності у світ фантазій. Значну роль у вивченні даного феномену відіграє дослідження А.Гусейнова, у якому він вважає ескапізм наслідком внутрішньо особистісного та міжособистісного конфліктів. У соціології феномен ескапізму розглядали такі дослідники, як К. Маркс, Р. Мертон, Е. Фромм та інші. Вони пов'язують даний феномен з переосмисленням та відчуженням молоді від загально-прийнятих норм, стійких установок та цінностей, що і призводить до втечі від соціальної дійсності. У філософському аспекті ескапізм трактується по-різному (А. Камю, Ж.-П. Сартр), при цьому вважається, що таким чином особистість прагне позбутися встановлених рамок та вийти за межі власного «Я».

Відомо, що кожна особистість потребує «свого» соціального середовища, яке б підтримувало та схвалювало обраний шлях життя. У разі, коли це не відбувається, а навпаки, такі форми соціалізації, як сім'я, навчальний заклад, друзі, СМІ та мультимедійні засоби інформації починають впливати на молоду особистість за шаблоном завищених вимог, які суперечать особистісним устремлінням індивіда, можна спостерігати такий наслідок соціалізації, як ескапізм.

Дослідження А. Гусейнова показало, що яскраві прояви ескапізму характерні таким представникам молодого покоління, які є схильними до протестів: емо-підлітки, хакери, прихильники віртуального простору. Основна ідея досліджень вченого – ескапізм є «демонстративним відходом від проблем, які суб'єкт хоче вирішувати сам, але не здатен це зробити самостійно» [1].

Безсилля перед домінуючими соціальними стереотипами приводить молодь до стану «занурення в себе», змушує шукати шляхи «нестандартної» самореалізації, бути не таким, як усі. Головним стає не схвалення поведінки від дорослого оточення, а визнання у «своєму» кругу однодумців. Разом вони шукають почуття розуміння та безпеки, але не знаходять у великому соціальному середовищі, яке, на думку ескапістів, вимагає від них нездійсненого.

Ознайомлення з ескапізмом як феноменом дозволило структурувати соціальні наслідки:

- спад особистісного розвитку молоді;
 - порушення традицій соціально-культурної поведінки;
 - пасивний спосіб життя особистості з втратою взаєморозуміння з іншими;
 - зниження інтелектуального потенціалу молоді, через виключення з соціального життя, що постійно розвивається
- депресивне відчуття втрати часу на створення «власних правил життя» [2].

Оскільки, ескапізм передбачає собою дезадаптивний спосіб життя, то переважно спонукає особистість розчаруватись та «утікати» від соціального середовища, «ховатися» від нього, «будувати» стіни. Такий вибір існування, на нашу думку, спрямовує дослідників на вивчення спеціальних стратегій соціальної допомоги, попередження та профілактики руйнівних соціальних наслідків. Наприклад, К. Мангейм пропонує спеціальний метод «поступової стандартизації основних цінностей» [2] з метою встановити гармонію між соціальним середовищем з усталеними соціально-культурними установками та особистою громадською позицією самої молоді. Спеціальна увага сучасних дослідників спрямована на вивчення даунши́фтинга – конструктивної усвідомленої життєвої філософії з відмовою від чужих цілей, заради себе, яку обирають люди високого соціального статусу.

Список літератури

1. Гусейнов А.Ш. Специфика эскапизма в контексте протестной активности личности // Человек. Сообщество. Управление. – 2013. – № 3. – С. 20-33.
2. Нятина Н. В. Эскапизм – отклонение в социализации молодежи // Вестник КемГУ. – 2013. – №2 (54). – С. 133-136.

*Науковий керівник: Добротвор О.В.,
канд. пед. наук, доцент*

УДК 044.738.5:159.9 (043.2)

Беззубець Ю.С., Шевченко Є.В.

Національний авіаційний університет, Київ

ІНТЕРНЕТ-ЗАЛЕЖНІСТЬ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ПСИХІКУ МОЛОДІ

Інтернет, як масове джерело інформації, давно став невід’ємною частиною суспільного життя. Причиною такої популярності Інтернет-ресурсів стало довготривале інформаційне голодування. Проте, останнім часом, користувачі Інтернету звертаються до його просторів не лише для того, щоб знайти інформацію, а й для розширення свого середовища спілкування. Саме молодь, в наш час, найпоширеніше використовують цю